

tinget ved anden Behandling med 31 Stemmer, medens 31 Medlemmer i det høje Ting svarede: Stemmer ikke.

Hvad indeholder saa dette Lovforslag? Ved første Øjekast maatte man faa det Indtryk, at Landstinget vilde optage de to Tempis Politik, men dets Ordfører har tilbagevist enhver Mistanke herom. Det foreliggende Lovforslag har kun een Hensigt, nemlig den at være Nøglen til Fællesudvalgets Dør. Det er altsaa Vejen til Fællesudvalget, som Landstinget i Fjor selv afskar sig fra, som man nu vil gøre farbar. Hertil vil Folketinget yde sin velvillige Bistand, endskønt man maa erkende, at det Grundlag, paa hvilket et Fællesudvalg her skal arbejde, er mere end mærkeligt. I Henhold til Grundlovens § 53 kan ethvert Lovforslag, hvorom der er delte Meninger mellem Tingene, i sidste Instans henvises til et Fællesudvalg, der afgiver Betænkning om Uoverensstemmelserne og gør Indstilling til Tingene. Men naar man sammenholder det Lovforslag, som her foreligger, med det Lovforslag, som dette Ting om et Øjeblik paa ny vil vedtage, vil man se, at begge Ting vil mødes i Fællesudvalget med Forslag, der næsten udelukkende indeholder Uoverensstemmelser. Sligt Grundlag for et Fællesudvalgs Arbejde har jeg ikke tidligere set. Landstinget har kun vist Enighed med Folketinget om Kvinders Valgret og om Valgrettens Udvidelse til Tyende samt om Valgperiodens Udvidelse fra 3 til 4 Aar. Ja, jeg har nok set, at Landstinget har tiltraadt Folketingets Affattelse af Grundlovens § 91, der handler om de kommunale Raad, men da Landstinget i øvrigt har udstemt dette Tings Forslag om de kommunale Raads Indflydelse paa Landstingsvalgene, maa det bero paa en Fejltagelse eller Skødesløshed, at Landstinget har bibeholdt den nævnte Affattelse.

Naar Landstingets Ordfører forleden Dag udtalte sig om Landstingets Forhandlingsvenlighed og om den udstrakte Haand, som Højre her har vist os i denne Sag, kan jeg bedst illustrere denne Haandsrækning ved at pege paa, hvad Følgen vilde blive. Hvis Folketinget vilde modtage den og vedtage dette Forslag, vilde man faa en Grundlov, som var ringere end den nugældende, thi ifølge dette Lovforslags § 95 kunde man ikke faa vedtaget en Grundlovsforandring om Landstingets Sammensætning eller overhovedet nogen Grundlovsændring, medmindre to Trediedele af hvert Tings Medlemmer stemte derfor baade før

og efter Opløsningen af Tingene, ja, man kunde end ikke vedtage saa meget som en eneste Øres Forhøjelse af Indkomst- og Formueskatten, medmindre der tilvejebragtes en lignende Majoritet i begge Ting. Det er det, man kalder Forhandlingsvenlighed.

Da det imidlertid er Folketingets Ønske, at der gøres et alvorligt Forsøg paa ved saglig Forhandling om muligt at naa til en fredelig Løsning af denne store Sag, er ogsaa dette Ting villigt til at føre Sagen i Fællesudvalg, om end man der næsten maa begynde paa bar Bund. Men vi gaar fra dette Tings Flertals Side til Fællesudvalg med den bestemte Forudsætning, at i den nye Grundlov skal saavel Folketing som Landsting hvile paa den almindelige Valgrets Grund, og naar Flertallet i Landstinget gaar ind herpaa, kan der være Tale om Indrømmelser med Hensyn til Lovforslagets Enkeltheder.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale det høje Ting at stemme for det af Udvalgets Flertal stillede Ændringsforslag, der gaar ud paa, at Lovforslaget føres tilbage til den Skikkelse, hvori det blev vedtaget af Folketinget ved tredie Behandling den 27. September 1913.

Hammerich: Jeg skal ikke komme ind paa en Omtale af, hvorledes denne Sag gennem Aarene har udviklet sig til det Punkt, vi nu er naaet til, saaledes som den ærede Ordfører (Klaus Berntsen) gjorde. Jeg vil kun udtale min Enighed med ham om, at naar Sagen nu bliver ført til en Behandling i Fællesudvalg, bliver det paa et nyt og ret aparte Grundlag, et saadant Fællesudvalg kommer til at arbejde. Nedsættelse af et Fællesudvalg er ganske rigtig en Foranstaltning, der træffes, naar de to Ting til en vis Grad er blevet enige om et Lovforslag, for at der kan bringes Forstaaelse om de Punkter, hvor Forstaaelsen endnu mangler, og det ærede Medlem har Ret i, at her sendes to bundforskellige Forslag til Fællesudvalg, der saaledes tilsyneladende begynder paa bar Bund. Men det er en Gang saa i denne Verden, at naar et Nøgle Garn er kommet i Urede, staar man sig ofte ved, ja, man er meget ofte nødt til at vikle det helt op, det kan være den eneste Vej til at faa løst de Knuder, der har tvundet sig. Og vi maa da være tilfredse med, at de Forhandlinger, der har været førte om Sagen, nogenlunde har gjort os klart, hvor Knuderne ligger, vi har da vel ogsaa Lov til at haabe —